

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiae Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

Quomodo mens bene disponitur cum duodecim fructibus, & de multiplici
subiecto fuitionis, & quòd aliquo fruimur multis modis. Cap. L.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

quàm ipsa visio, quia ad istam complacentiã habendam, quæ fructio dicitur, principaliter mouet Deus, quàm visio. Nam visio nos beatos facit formaliter, & Deus effectiue. Causa autem effectiua maior est, quàm causa formalis, cum causa efficiens etiam sit causa causæ formalis: sicut ignis principaliter mouet quantum ad caliditatem, quàm calor, qui imprimitur aquæ, licet ignis aquam non calefaciat, nisi mediante calore, quem sibi imprimit. Omnis igitur fructio causatur ex amore, qui mouet voluntatem ad actum, & reddit actum delectabilem, licet de ipsa natura amoris est, nunquam quiescere vel otiosi: quatum tamen amori propinquat æterno, tantum ipsi fructioni appropinquat, quæ vacare cogit. Nam amor etiam in incipientibus & proficientibus sicut in suis exercitijs consequitur suam practicam, sic & pro modulo suo quandam perſentit fructionem, id est, dulcissuam internam oblectationem. Dicit enim Origenes super Cantica: De natura boni operis est, quod ad ipsius multiplicationem multiplicatur & delectatio, & quasi quoddam spirituale condimentum est sibi hilaritas bene operantis. Hinc dicit Albertus Magnus: Quod bonum operatum facit dulcedinem in gustu, & gaudium in corde. Veruntamen huiusmodi dulcedinem spiritualem in arduis, grauibus & pœnalibus, solus operatur amor Dei perfectus, qui est gustus spiritus.

Fructio
vnde.

Quomodo mens bene disponitur cum duodecim fructibus, & de multiplici subiecto fructionis, & quod aliquo fruimur multis modis. Cap. L.

Sub umbra illius, quem desideraueram, sedi. & fructus eius dulcis gutturi meo. De fructibus his dicitur in libro Apocalypſeos; *Ostendit mihi Dominus flumen aquæ viue splendendum tanquam crystalli, procedentem de sede Dei & Agni, id est, Spiritum sanctum, qui procedit à Patre & Filio, iuxta illud Iohannis 7. Flumina fluunt de ventre eius aqua viua. Hoc autem dixit de Spiritu sancto. Sequitur: Et ex vitæ parte fluminis lignum vitæ, afferens fructus duodecim, id est, Christus, qui dat vitam comedentibus eum, nunc per fidem, postea per ipſam.* Dux partes fluminis sunt vita præſens, & vita futura. Citra flumen ergo Christus est lignum vitæ, per sui Corporis & Sanguinis exhibitionem in Sacramento altaris. Ultra flumen est idem lignum vitæ, per suæ speciei tam humanæ, quàm diuinæ exhibitionem. Citra flumem affert duodecim fructus, quos enumerat Apostolus ad Galatas, dicens: *Fructus*

Lignum vitæ
Christi.

Galat. 5.
Fructus duodecim.

autem Spiritus sunt charitas, &c. Fructus autem ultra ripam sunt duodecim fercula, quae Iesus suis ministrabit in mensa refectiois aeternae.

Quamuis autem Apostolus enumeret duodecim fructus, tamen secundum Augustinum, non intēdit docere quot sunt fructus Spiritus, vel opera carnis, sed tantum ut ostendat, in quo genere illa sunt sectada, & ista vitada. Potuisset enim, vel plures, vel pauciores enumerasse fructus, quamuis omnis actus donorum & virtutū, secundum quandam conuenientiam ad hos duodecim actus reduci possunt, utpote per quos mens hominis per processum sancti Spiritus bene disponitur in nobis, tam in se, quam ad id, quod est iuxta se; tam in bonis, quam in malis.

2 Cor 7.
Mens ordinatur.

Vnde sicut fructus corporalis ab arbore procedit, eo sine, ut eodem quis fruatur, & vescatur cum suauitate: sic actus nostri procedunt a Spiritu sancto, ut mens hominis bene ordinetur, & eisdem delectabiliter fruatur, sicut Stephanus lapidibus torrentis, qui fuerunt ei dulces gustu spiritus, sic Laurentius & Tiburtius carbonibus, sic Paulus carceribus, cum diceret: Repletus sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione nostra. Ordinatur ergo, & bene disponitur mens hominis quinq; modis. Primò disponitur bene in seipsa in bonis, per tria, scilicet per charitatem, quae est prima dispositio metis, & radix omnium affectionum, in qua datur Spiritus sanctus: & per gaudium, quod sequitur ad amorem charitatis, eò quòd omnis amans ad praesentiam amati boni gaudet, quam scilicet praesentia causat charitas, quia *qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo*: & per pacem, quae consequitur amorem & gaudium, quia nemo perfecte pacem habet cum aliquo, nisi diligat eum, & gaudeat de eo. Pax etiam gaudium perficit, quietans mentem ab exterioribus conturbantibus, & sedans interiora desideria inordinata. Secundo, etiam mens bene disponitur in malis, per duo, scilicet per patientiam, ne turbetur in toleratione malorum praesentium: & per longanimitatem, ne inquietetur, in dilatione bonorum futurorum.

1. Iohan. 4.

Tertio, mens bene disponitur ad proximum, per quatuor, scilicet per bonitatem, qua bonum habet animum ad proximum, ut ei velit bonum, & dicitur dulcedo animi erga proximum: & per benignitatem, qua bene facit proximo: & per mansuetudinem, qua impeditur iniuriam facere proximo, sed illatam aequanimiter portat: & per fidem, id est fidelitatem, qua remouet à proximo fraudem & dolū. Quarto, bene disponitur mens ad id, quod est supra se, & hoc per fidem, qua in Deum credit, per quam intellectū suum, & omnia, quae sunt eius,

gus, Deo subijciat, & etiam fidē suam debitē bonis operibus exequatur. Vnde Augustinus: Fides enim dicitur, quia fit quod dicitur: aliqui factis Deum negat, nec se fidelem exhibet. Quinto, mens bene disponitur ad id, quod est infra se, per tria, scilicet per modestiā, qua seruat modum in dictis & factis; & per continentiam, qua se abstinet, & appetitum refrænā ab illicitis; & per castitatem, qua bene & rectē licitis vtitur. Contineas enim est, qui fortes concupiscentias patitur, sed nō vincitur. Castus verò, qui nec patitur, nec vincitur. Ad maiorem autem euidentiam sciendum, quòd multiplex est subiectū fructificationis. Primò namq; fructio includit quādam delectationem, & quietationem cuiuscunq; naturæ: & sic conuenire etiam potest brutis, nō propriè, sed abusu. Brutum enim quiescit in delectatione cibi, quia nescit aliam delectationem vteriore. Vnde ait Augustinus lib. 3. quæst. Frui qualibet corporis voluptate, non absurde æstimantur bestia. Secundo, fructio dicit delectationem voluptuosam naturæ rationalis, quacunque re habita, licet impropiè: & sic competit etiā peccatoribus, qui propter vehemētiam delectationis in delectatione peccati quiescunt; quia ratio absorberetur ab eis, ita, quòd nesciunt aliam considerare delectationē, quam suam. Tertio, dicit delectationem in summo bono: & sic tantūm cōpetit iustis, qui quiescunt in summo bono per plenam spem & confidentiam, propter omni boni affluentiam, cooperante gratia & suauitate Spiritus sancti. Nam fructio pertinere videtur ad amorem & delectationē, quam quis habet de ultimo expectato, quod est finis. Cū ergo frui propriè est vltimi finis, ideo solum in his, quæ cognitionem habent, inuenitur fructio finis. Vnde dicit Augustinus 10. de Trinitate, quòd fruimur cognitis, in quibus voluntas delectata quiescit: nec quiescere potest propriè, nisi in vltimo fine, quia quandiu expectatur aliquid, remanet motus voluntatis in suspensio, licet iam ad aliquid peruenerit. Quarto, dicit fructio delectationem, cum perfecta quiete ex coniunctione finis vltimi & sic cōpetit beatis, qui perfectius Deo fruuntur, quam viatores, propter præsentiam æternæ beatitudinis. Quinto, dicit fructio summam delectationem, cum perfectissima quiete, & summa coniunctione ad summum bonum: & sic Deus fruatur seipso. Nam omni boni affluentia, solum est in personis diuinis, quæ perfectissimè fruuntur seipsis. Nos etiam quinque modis aliquo frui possumus. Primò namque fruimur aliquo, vt representante & cooperante: & sic fruimur homine

Contineas
quis.
Castus
quis.
Fructio
multifarie
dicitur.

Fruuntur
homines
diuersi-
modè.

iusto per gratiam. Secundò, vt disponente, & sic fruimur virtutibus, quæ disponunt nos ad beatitudinem obtinendam. Tertio, vt perficiente & præmium eliciente, & sic fruimur charitate. Quarto, vt mouente aut imperante, & sic fruimur voluntate. Quintò, vt beatificante, & sic fruimur solùm Deo. Et dicitur propriè fruitio, quia fruitio duo importat, scilicet delectationem, & omnimodã quieratione, propter affluentiam omnis boni, quo totus appetitus quietatur ex coniuncti-
 one finis vltimi. Fruendum est igitur propriè solo Deo, quia fruitio-
 nis obiectum est summa bonitas, summa felicitas, summa satietas, & finis vltimus, animæq; centrũ, in quo solùm natura humana perfectè
 quietari potest. Dicimur tamen etiã frui virtutibus, & opera virtutum
 propterea dicuntur fructus quadruplici ratione. Primò, quia de spiritu
 quasi de ligno vitæ colliguntur. Secundò, quia propter se à spiritu ra-
 tionali appetuntur. Nam secundum Augustinum, frui est amore inha-
 rere alicui rei, propter seipsam. Tertio, quia cum spiritali delectati-
 one & gaudio habentur. Dicit enim Augustinus, quòd frui est vt cum
 gaudio. Quarto, quia spirituales humores, id est boni mores inde ge-
 nerantur. Deniq; secundum Alexandrũ de Hales in illa definitione
 Augustini, frui est amore inharere alicui rei propter seipsam, amor
 cõmuniter accipitur ad omnes virtutes Theologicas. Comprehendit
 enim amorẽ summæ veritatis, qui est fidei; & amorem expectatæ bea-
 titudinis, qui est spei; & amorem summi boni, qui est charitatis.

*De differentiâ inter virtutes, dona, beatitudines, & fructus secun-
 dum gradum, & finem. Cap. L. I.*

Apoc. 22.

*S*ub umbra illius, quem desideraueram, sedi, &c. Isti sunt fructus li-
 gni vitæ, de quibus habetur in Apocalypsi, qui crescunt ex utraque
 parte fluminis, id est, vitæ præsentis, & futuræ. Sed in statu præsen-
 tis miseriæ profert fructus imperfectos, & immaturos: in statu ve-
 rø gloriæ profert maturos: quos non secludit ab inuicem, nisi fluuius
 mortalitatis vitæ præsentis. Citra flumen enim sunt iusti perfecti
 in præsentis vita, & ultra flumen sunt beati in patria. Est autem fru-
 ctus iste dulcedo quadam in præsentis, vel refectio siue prægustatio in-
 effabilis delectationis vitæ futuræ, subsequens in anima beata, ex ad-
 ceptione finis, & vltimi expectati. Sicut enim fructus corporalis ab ar-
 bore procedit ad finem, vt quis eodem fruatur, sic actus nostri procedunt à Spiritu sancto, vt mens hominis bene ordinetur, & eisdem de-
 lecta.

Fruitus spi-
 ritus quid.